

קומץ ישראליים בעלי יוזמה

איספהאן היא העיר היפה ביותר בישראל. מזה שנה וחצי היא גם העיר הרועשת ביותר. אין בה רחוב אחד שקט. בכל מקום — תעלות, הפירות, פועלים ומכוניות. אחראים לכך קומץ קטן של ישראליים.

כמה מן הסימטות העתיקות והצרות נחטמו בצורה כזאת, שכדי להיכנס לבתיהם חייבים הדיירים לזחול בין תלי החול, כאילו היו בחפירות בחוית.

אך חושבי איספהאן אינם כועסים על העיר הישראלית. להיפך. הם מברכים אותם ומחייבים לעברם כאשר הם נפגשים בהם. כי החפירות והרעש נעשים למטרה אחת: להתקין באיספהאן את רשת הביוב הראשונה שלה. כאשר תושלם העבודה בימים ה-

איספהאן — עיר המיסגדים והליבלוך*
*מה זה כאן חיי אדם?

מחוללים מהפכה בעיר פרסית

אדם, אמר הרופא ליעקב. "מה פתאום הודי?" התפלא זה, "אני ישראלי!"

"לנו אמרו שאתה הודי," ענה לו. הסתבר כי יהודי המקום, שחששו שניכוחם של ישראלים תעורר שינאה נגד היהודים בכלל, סיפרו כי יעקב השחרחר הוא הודי.

למחרת חזר יעקב לעבודה. שמע מעשהו כבר פשט בכל איספהאן. בכל מקום בירכו אותו לשלום, והפועלים החלו לו קידונית.

★ ★ ★

הרוק המבוקש ביותר

פי תנאי המיכרו היתה עבודת הביוב באספהאן צריכה להימשך שנה

פלא באיספהאן

ייים. ורדפולבן ישרימוה ב'18 חודשים — בין השאר הודות למהפכה שהנהיגו בשיטות העבודה וביחסיהם אל העובדים. הפועל הפרסי מתחיל את עבודתו עם שחר, אינו מפסיק אלא עם רדת החשיכה. הקבלנים הישראליים קבעו שעות עבודה: משבע בבוקר עד 12, ומ'1.30 עד 5.30. מישמרת שניה: משש בערב עד שלוש לפנות בוקר.

כאשר הפסיקו הפועלים את עבודתם למי נוחה ולארוחה, מצאו תה מוכן, שהוגש על חשבון הקבלן. באמצע העבודה, בחום הלוהט, סובבו תריסר פועלים עם כדאי מים, להשקות את חבריהם הצמאים. יחס כזה לא נשמע לפני כן באיספהאן.

עיריית איספהאן גאה כל-כך במיפעל הגדול, שהיא מכינה חוברת מיוחדת לתיווך רים, בהן יצויינו — לצד המיסגדים וה- מוזיאונים — גם נתוני מיפעל הביוב: 80 קילומטרים של תעלות תיקרקעיות בעיר, ושלושה קילומטרים מחוץ לעיר, שיוכלו את מי השופכין למכון טיהור מיוחד, אשר ינצל את המים להשקאה ואת הדשן ל- חקלאות.

על כן שוב אין יהודי איספהאן אומרים כי יעקב וחבריו באו מהודו או מברמניה. זה אמנם יוצר בעיות ליעקב — שהוא כיום הרוק המבוקש ביותר באיספהאן — אבל על בעיות כאלה נעים מאד להתגבר.

* משמאל: שליח העולם הזה גימני שדה.

הוא נטל את חפירה ונלחם על נפשו. אך לפני שיכלו לכלות בו את המתם, הופיעה קבוצה של פועלים מבוהלים, ש"קראו ליעקב: "בוא מהר! יש מפולת!" יעקב רץ אחריהם, עד לתעלה בה עבדה מישמרת הלילה. דופן התעלה התמוטט ו- קבר תחתיו כמה מן הפועלים. מסביב עמדו עשרות פועלים שלא נקפו אצבע. "התחילו לחפור! הצילו אותם!" קרא יעקב. איש לא זו. יעקב נטל את חפירה, קפץ לתוך התעלה והחל חופר כמשוגע. לבסוף הצליח להציל ארבעה מן הקבורים; חמישי מת מתחת לעפר.

ההצלה נמשכה עד אור הבוקר. המשטרה ואמבולנסים העבירו את הפצועים לבית-החור לים. יעקב הוזמן אל ראש העיר. "אני לא מבין איך יכלו עשרות פועלים לעמוד מהצד ולא לנקוף אצבע כדי להציל את חיי חברי הסוף השתאה.

ראש העיר משך בכתפיו: "מה זה כאן חיי אדם או שניים? עשרות מתים מרעב כל יום."

יעקב המדוכך נכע לבקר את ארבעת ניצוליו בבית החולים. מסביבם התקבצו נשוריהם וילדיהם. כאשר ראו אותו החלו מנש- קים את ידיו ואת רגליו. "מי זה?" התעניין הרופא התורן.

"זה הטקטוריסט ההודי שהציל את חיינו!" הסבירו הניצולים.

"אני שמח לראות שיש בהודו אנשים המוכנים לסכן את חייהם כדי להציל בני-

הנחת קו ירוק-הנגב, בניית בית-השואבה, וכלה בתיכונן ההתישבות החדשה. את הידע שצבר ב'27 שנותיו בישראל, מאז עלה מברמניה, העמיד לרשות ורד. החברה הישראלית המבצעת עבודות פיתוח באפריקה ואסיה.

מלבדו עובדים שם מודה, מנהל-חשבונות ומנהל מינהלי. החמישי הוא יעקב קשי, נהג המחפר.

יעקב (27) הוא קרובה של הזמרת עליזה קשי. הוא נולד בארץ הורים פרסים, עבד כטרקטוריסט וגר עם הוריו בשכונת-התק- ווה. עד ששמע כי בפרס יכול טרקטוריסט עצמאי להרויח הון, נסע לשם לנסות את מזלו. הסתבר לו כי אין הסיפורים נכונים כל-כך: "זה היה לפני חמש-שש שנים, אבל לעשיו שירד שוק הקרקעות — זה כבר לא כך," סיפר.

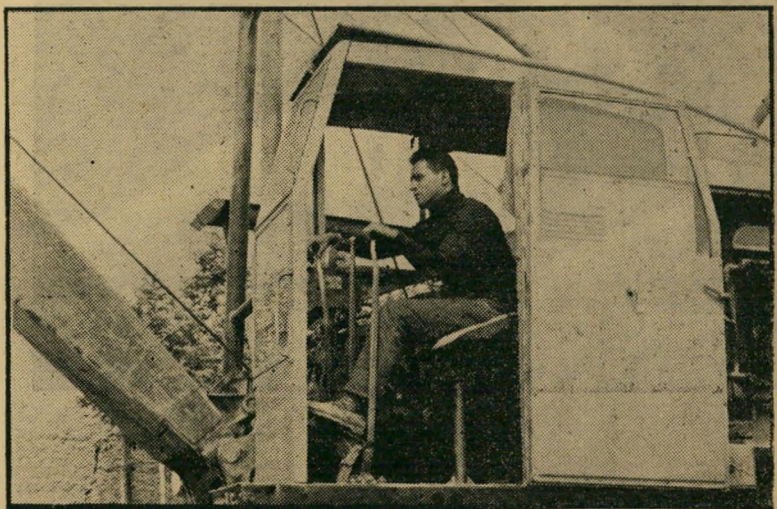
הוא עמד לחזור ארצה, כאשר שמע על התוכנית הגדולה של איספהאן, פנה לנציגי

קרובים, תהיה איספהאן העיר הראשונה בישראל המצוידת במערכת ביוב.

בעיית הביוב קשה במיוחד באיספהאן, בת 300 אלף תושבים. דיירי כל בית הפרו בור-סופג. אלא שכבר בעומק שני מטרים בתוך האדמה, הגיעו למים. כך שהבור היה תמיד שטחי, התמלא במהרה, חייב הפירת בור חדש לעתים קרובות. רבבות התיירים, שבאו לראות את המיסגדים, את הגנים היפופלאים, את המיסגד המתנועע, התפעלו מן היופי, התושבים, לעומת זאת, לא יכלו ליהנות מן הנוף — מרוב הדאגה לביוב המצחיק, העולם על גדותיו בכל חצר.

★ ★ ★
שני אחים מישראל

את העבודה מבצעות שתי חברות: ורד הישראלית ורדפולבן הפרסית. אך גם החברה הפרסית הנה, במידה מסוימת ישראלי: פולבן ("בוני גרשים") שיכת לשני

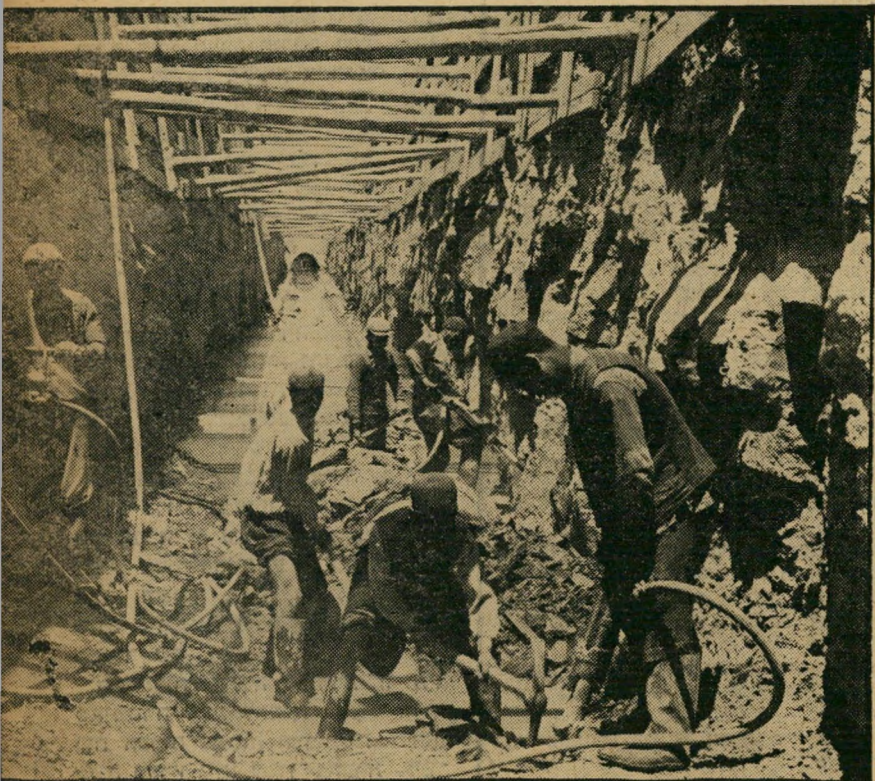
דחפורן קשי
"לא רוצה לרמות!"

אחים נוריאן, שעד לפני שש שנים היו חושבי ישראל. האחד שירת בחיל-הספר ובמישמר הגבול, השני סיים את שרותו ב"צה"ל וניהל עסק פרטי בתל-אביב.

בישראל היו חסם "פועלים מעדות-המזרח". על כן החליטו לשוב לפרס, לנצל את הידע שרכשו בישראל. שם הם בוסים של אחת מחברות הבנייה הגדולות ביותר, שבמשך ארבע שנים בנתה 25 גשרים, קילומטרים של מובילי מים, 200 בניינים באזור הרעש של קוז'ין.

במיכור לבניית רשת-הביוב באיספהאן זכתה חברה פרסית, אולם הסתבר כי חברה זו לא יכלה לעמוד בקצב הביצוע הדרוש, והשותפות ורדפולבן קיבלה לידיה את העבודה. ההיקף: 15 מיליון תומאן, שהם ששה מיליון ל"י.

בשטח נמצאים חמישה ישראלים בלבד. בראש הצוות הזה עומד מנהל של המיבצע, אלי קנדר מנחלת-יהודה. הגבר בן 54 הוא בעל חוקק בסוג זה של עבודה, החל בסלילת כביש סדום, דרך בניית נמל-הנפט באילת,

פועלים פרסיים בתעלת הביוב
"התחילו לחפור! הצילו אותם!"